

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไป

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ตาราง 5)

4.1.2 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน (ตาราง 6)

4.2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการคัดแยกมูลฝอย (ตาราง 7)

4.3 ความรู้ในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอย (ตาราง 8-9)

4.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอย (ตาราง 10-17)

4.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการคัดแยกมูลฝอย
ในชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยไฮเต็ล (ตาราง 18-19)

4.6 ปัญหาและอุปสรรคในการคัดแยกมูลฝอย (ตาราง 20-23)

4.7 ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยไฮเต็ล

4.8 ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อมูลทั่วไป

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ เป็นเพศชายร้อยละ 48.1 เป็นเพศหญิงร้อยละ 51.9 มีอายุเฉลี่ย 35 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 37.4 มีอาชีพค้าขายมากที่สุด ร้อยละ 31.4 รายได้อยู่ระหว่าง 3,001-5,000 บาทต่อเดือน และรายได้รวมของครอบครัวอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือภรรยา

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (n = 318)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	153	48.1
หญิง	165	51.9
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 20 ปี	55	17.3
21- 30 ปี	207	65.1
31-40 ปี	56	17.6
มากกว่า 40 ปี		
mean = 35.11, s.d. = 13.49, min = 20.00, max = 68.00		
ความสัมพันธ์กับครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว/ภรรยา	208	65.4
สมาชิกอื่นในครอบครัว	110	34.6
อาชีพ		
ค้าขาย	100	31.4
รับจ้าง	56	17.6
นักเรียน/นักศึกษา	53	16.7
รับราชการ	14	4.4
รัฐวิสาหกิจ	5	1.6
พนักงานบริษัท	26	8.2
ธุรกิจส่วนตัว	47	14.8
อื่นๆ	17	5.3

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (n = 318)	ร้อยละ
การศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	2	0.6
ประถมศึกษา	119	37.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	56	17.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	67	21.1
อนุปริญญา	44	13.8
ปริญญาตรี	30	9.4
รายได้ของตนเองต่อเดือน (บาท)		
ต่ำกว่า 1,000	26	8.2
1,001-3,000	72	22.6
3,001-5,000	103	32.4
5,001-10,000	90	28.3
มากกว่า 10,000	27	8.5
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (บาท)		
ต่ำกว่า 1,000	5	1.6
1,001-3,000	20	6.3
3,001-5,000	76	23.9
5,001-10,000	144	45.3
มากกว่า 10,000	73	23.0

4.1.2 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนเฉลี่ย 15 ปี เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ร้อยละ 40.6 เป็นการเช่าอยู่อาศัย ร้อยละ 41.5 มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน และส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นลักษณะบ้านพัก ร้อยละ 57.2 และมีสถานภาพในชุมชนเป็นประชาชนทั่วไปร้อยละ 94.3

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของชุมชน

ข้อมูลของชุมชน	จำนวน (คน) (n = 318)	ร้อยละ
ระยะเวลาการอยู่อาศัย (ปี)		
น้อยกว่า 5 ปี	1	0.3
6 – 15 ปี	274	86.2
16 – 25 ปี	43	13.5
mean = 15.45, s.d. = 14.81, min = 0.50, max = 68.00,		
การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย		
เป็นของตนเอง	129	40.6
เช่า	132	41.5
เป็นผู้อาศัย	54	17.0
อื่นๆ	3	0.9
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1-2 คน	36	11.3
3-5 คน	236	74.2
มากกว่า 6 คน	46	14.5
mean = 4.21, s.d. = 1.61, min = 1.00, max = 11.00,		

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลของชุมชน	จำนวน (คน) (n = 318)	ร้อยละ
ประเภทของครัวเรือน		
บ้านพักอาศัย	182	57.2
ร้านค้า	51	16.0
บ้านพักและนักธุรกิจการค้าด้วย	82	25.8
อื่นๆ	3	0.9
สถานภาพในชุมชน		
ผู้นำ/กรรมการชุมชน	7	2.2
สมาชิกกลุ่มในชุมชน	11	3.5
ประชาชนทั่วไป	300	94.3

4.2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการคัดแยกมูลฝอย

จากตาราง 7 การรับรู้ข่าวสารเรื่องการคัดแยกมูลฝอย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 45.6 ไม่เคยทราบข่าวสารเรื่องการคัดแยกมูลฝอยของทางเทศบาลนครหาดใหญ่ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับข่าวสารเรื่องการคัดแยกมูลฝอยมากที่สุด มีเพียงร้อยละ 4.4 โดยกลุ่มตัวอย่างจะทราบข่าวสารจากการแจ้งข่าวผู้นำหรือกรรมการชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือรับทราบจากสื่อวิทยุ เพื่อนบ้านหรือเพื่อนร่วมงาน รถกระจายเสียง และแผ่นพับ/ใบปลิว/แผ่นป้าย ตามลำดับ

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการคัดแยก
มูลฝอย

การรับรู้ข่าวสาร	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)	รวม
การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	14 (4.4)	8 (2.5)	38 (11.9)	75 (23.6)	38 (11.9)	145 (45.6)*	318 (100)
วิทยุ	22 (6.9)	2 (0.6)	19 (6.0)	24 (7.5)	15 (4.7)	236 (74.2)*	318 (100)
โทรทัศน์	10 (3.1)	8 (2.5)	12 (3.8)	7 (2.2)	7 (2.2)	274 (86.2)*	318 (100)
หนังสือพิมพ์	2 (0.6)	14 (4.4)	13 (4.1)	4 (1.3)	4 (1.3)	281 (88.4)*	318 (100)
หนังสือ/นิตยสาร/วารสาร	4 (1.3)	0 (0.0)	10 (3.1)	0 (0.0)	6 (1.9)	298 (93.7)*	318 (100)
แผ่นพับ/ใบปลิว/แผ่นป้าย	13 (4.1)	3 (0.9)	21 (6.6)	28 (8.8)	33 (10.4)	220 (69.2)*	318 (100)
รถกระจายเสียง	14 (4.4)	6 (1.9)	50 (15.7)	39 (12.3)	28 (8.8)	181 (56.9)*	318 (100)
นิทรรศการ	8 (2.5)	6 (1.9)	9 (2.8)	4 (1.3)	0 (0.0)	291 (91.5)*	318 (100)
เพื่อนบ้าน/เพื่อนร่วมงาน	16 (5.0)	6 (1.9)	7 (2.2)	11 (3.5)	10 (3.1)	268 (84.3)*	318 (100)
การแจ้งข่าวจากผู้นำ/กรรมการชุมชน	25 (7.9)	2 (0.6)	4 (1.3)	4 (1.3)	7 (2.2)	276 (86.8)*	318 (100)
อื่นๆ	1 (0.3)	0 (0.0)	2 (0.6)	3 (0.9)	0 (0.0)	312 (98.1)*	318 (100)

4.3 ความรู้ในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอย

จากตาราง 8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอยในระดับดี จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะของมูลฝอยเปียกและมูลฝอยแห้ง การคัดแยกประเภทมูลฝอยที่ขายได้และมูลฝอยที่ขายไม่ได้หรือใช้แล้วทิ้งเลยค่อนข้างสูง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอย

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เป็นอย่างดีว่า มูลฝอยจำพวกกระดาษ พลาสติก ขวด และโลหะบางชนิดสามารถแยกแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก และการคัดแยกมูลฝอยควรเริ่มจากครอบครัวก่อน รวมทั้งรู้ว่า มูลฝอยอันตราย เช่น แบตเตอรี่รถยนต์ ถ่านไฟฉาย กระจกยาฆ่าแมลง ควรแยกใส่ถุงและนำไปทิ้งต่างหาก และหากประชาชนมีการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง จะทำให้เทศบาลเสียค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยน้อยลง แต่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องความหมายที่ถูกต้องของมูลฝอย และยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องว่า การทิ้งมูลฝอยควรทิ้งรวมกันทุกประเภทเพื่อความสะดวก และการทิ้งมูลฝอยโดยการคัดแยกประเภทไม่ได้เป็นการช่วยลดปริมาณมูลฝอยที่เทศบาลจะต้องกำจัดในแต่ละวัน

ในส่วนของการคัดแยกมูลฝอยนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถแยกประเภทมูลฝอยได้ถูกต้อง แต่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนยังมีความสับสนในการแยกมูลฝอยบางประเภทว่าเป็นมูลฝอยประเภทใด เช่น ขวดแชมพูสระผม กระดาษห่อข้าว/ก๋วยเตี๋ยว ขวดน้ำมันพืช กระจกอาหาร กระจก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอย

ความรู้	\bar{X}	SD.
ความรู้เรื่องมูลฝอย		
1. มูลฝอย หมายถึง สิ่งของเหลือใช้ต่างๆ ที่ไม่มีประโยชน์และไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก	0.68	0.47
2. มูลฝอยเปียก หมายถึง มูลฝอยที่ย่อยสลายได้ง่าย	0.93	0.25
3. มูลฝอยแห้ง หมายถึง เศษพืช, เศษผัก, เศษผลไม้	0.88	0.33
4. การทิ้งมูลฝอยควรทิ้งรวมกันทุกประเภทเพื่อความสะดวก	0.74	0.44

ตาราง 8 (ต่อ)

ความรู้	\bar{X}	SD.
5. มูลฝอยเปียกสามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักได้	0.94	0.24
6. มูลฝอยจำพวกกระดาษ พลาสติก ขวด และโลหะบางชนิดสามารถแยกแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก	1.00	0.00
7. มูลฝอยจำพวกแก้ว อลูมิเนียม สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก	0.93	0.25
8. มูลฝอยเปียก ได้แก่ เศษกระดาษ เศษอาหาร เศษเนื้อสัตว์	0.75	0.43
9. การทิ้งมูลฝอยควรแยกมูลฝอยเปียกและมูลฝอยแห้งออกจากกัน	0.96	0.19
10. ประชาชนไม่จำเป็นที่จะต้องคัดแยกมูลฝอย เพราะมีพนักงานของเทศบาลคอยทำหน้าที่อยู่แล้ว	0.86	0.34
11. การคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้งจะเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับพนักงานเก็บขนมูลฝอย	0.78	0.41
12. หากประชาชนมีการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง จะทำให้เทศบาลเสียค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยน้อยลง	0.98	0.15
13. การแยกประเภทมูลฝอยก่อนทิ้ง ทำให้ท่านเสียเวลา	0.79	0.41
14. การทิ้งมูลฝอยโดยการคัดแยกประเภท ไม่ได้เป็นการช่วยลดปริมาณมูลฝอย ที่เทศบาลจะต้องกำจัดในแต่ละวัน	0.61	0.49
15. มูลฝอยอันตราย เช่น แบตเตอรี่รถยนต์ ถ่านไฟฉาย	0.98	0.14

ตาราง 8 (ต่อ)

ความรู้	\bar{X}	SD.
16. การคัดแยกมูลฝอยควรเริ่มจากครอบครัวก่อน	1.00	0.00
17. รับผิดชอบของเก่า มีส่วนช่วยให้ประชาชนสนใจการคัด แยก มูลฝอย	0.90	0.31
18. การแยกประเภทมูลฝอยก่อนทิ้ง ทำให้ยุ่งยากโดยไม่จำเป็น	0.80	0.40
19. มูลฝอยจำพวกกระดาษห่อของขวด โปว รีบิ้น เป็นวัสดุ ประเภทใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง	0.86	0.34
20. การคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้งมีส่วนช่วยส่งเสริมอาชีพและเพิ่ม รายได้	0.88	0.32
การคัดแยกมูลฝอย		
21. กระดาษหนังสือพิมพ์	0.98	0.14
22. กระจังน้ำอัดลม	0.99	0.01
23. กิ่งไม้ เศษไม้	0.96	0.19
24. กล่องโฟมบรรจุอาหาร	0.95	0.23
25. กระดาษทิชชู	0.99	0.11
26. ขวดแชมพูสระผม	0.44	0.50
27. เปลือกผลไม้	0.99	0.01
28. กระดาษห่อข้าว/ก๊วยเตี๋ยว	0.75	0.44
29. ขวดน้ำมันพืช	0.73	0.45
30. กระจังอาหารกระป๋อง	0.26	0.44
รวม	25.30	2.86

การได้รับความรู้เรื่องมูลฝอย

จากตาราง 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับความรู้เรื่องมูลฝอยน้อยมากมีเพียงร้อยละ 13.8 ซึ่งจำนวนครั้งในการได้รับความรู้เรื่องมูลฝอยโดยเฉลี่ยเท่ากับ 2 ครั้ง ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยได้รับความรู้เรื่องขยะมูลฝอยมากที่สุด ร้อยละ 86.2

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการได้รับความรู้เรื่องมูลฝอย

การได้รับความรู้เรื่องมูลฝอย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยได้รับความรู้	274	86.2
เคยได้รับความรู้	44	13.8
จำนวนครั้งของการได้รับความรู้เฉลี่ย = 2.02		
รวม	318	100.0

4.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยโฮเต็ล ทำการศึกษาโดยพิจารณาตามรูปแบบของการมีส่วนร่วม 5 รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมด้านการคิดและเสนอแนวทางการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยจำแนกเป็นรายชื่อและรายด้านเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา (ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในบทที่ 3)

จากตาราง 10 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยด้านการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหามูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา มูลฝอยในที่ประชุม การเสนอปัญหามูลฝอยไปยังเทศบาล และการเข้าร่วมรับฟังปัญหาและเข้าร่วมประชุมในที่ประชุมชุมชน อยู่ในระดับน้อย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะมีส่วนร่วมในลักษณะของการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากกว่ากิจกรรมด้านอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมในส่วนของ การเสนอปัญหามูลฝอยไปยังเทศบาลและการเข้าร่วมประชุม กลุ่มตัวอย่างยังมีส่วนร่วมในด้านนี้ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.17$, $s.d = 1.34$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ คัดแยกมูลฝอยจำแนกเป็นรายข้อ ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

ข้อรายการการมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD.	การแปล ผล
ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา			
1. การพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลต่างๆ เช่น บุคคลในครอบครัวหรือบุคคลอื่น เกี่ยวกับปัญหามูลฝอย	1.68	1.35	ปานกลาง
2. การเสนอปัญหาเกี่ยวกับมูลฝอยในที่ประชุมชุมชน ที่อยู่ในเขตที่พักอาศัยของท่าน	1.17	1.34	น้อย
3. การเสนอปัญหาเกี่ยวกับมูลฝอย ไปยังเทศบาลนคร หาดใหญ่ ไม่ว่าจะวิธีใด	0.91	1.25	น้อย
4. การเข้าร่วมรับฟังปัญหาและเข้าร่วมประชุม ในที่ประชุมชุมชน	0.99	1.23	น้อย
รวม	1.19	1.16	น้อย

จากตาราง 11 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยด้านการคิดและเสนอแนวทางการดำเนินงานเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านการเสนอความคิดเห็นหรือแนวทางการดำเนินงานในการคัดแยกมูลฝอยในที่ประชุม และการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการค้าแยกมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการคัดแยกมูลฝอยไปยังเทศบาล อยู่ในระดับน้อย โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีส่วนร่วมในลักษณะของการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มากกว่ากิจกรรมด้านอื่นๆ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยจำแนกเป็นรายข้อ ด้านการคิดและเสนอแนวทางการดำเนินงาน

ข้อรายการการมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD.	การแปลผล
ด้านการคิดและเสนอแนวทางการดำเนินงาน			
5. การเสนอความคิดเห็นหรือแนวทางการดำเนินงาน เกี่ยวกับการคัดแยกมูลฝอย ในที่ประชุมชุมชนที่อยู่ในเขตที่พักอาศัยของท่าน	1.33	1.48	ปานกลาง
6. การเสนอความคิดเห็นหรือแนวทางการดำเนินงาน เกี่ยวกับการคัดแยกมูลฝอยไปยังเทศบาลนครหาดใหญ่ ไม่ว่าจะวิธีการใด	1.00	1.30	น้อย
7. การพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับการคัดแยกมูลฝอยกับบุคคลอื่นๆ	1.62	1.34	ปานกลาง
รวม	1.32	1.28	ปานกลาง

จากตาราง 12 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยด้านการดำเนินงานเป็นรายข้อ พบว่า ในด้านการทิ้งมูลฝอยแยกตามประเภทของถังมูลฝอยแยกประเภท กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และในด้านการคัดแยกมูลฝอยบางประเภทกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ การคัดแยกมูลฝอยบางประเภทแล้วนำไปขายให้ผู้รับซื้อ การกำจัดเศษอาหารโดยคัดแยกบางส่วนมาใช้ประโยชน์ การแนะนำหรือให้ความรู้เรื่องการคัดแยกมูลฝอยแก่สมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลอื่น อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมนิทรรศการการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการคัดแยกมูลฝอย อยู่ในระดับน้อย โดยกลุ่มตัวอย่างจะมีการคัดแยกมูลฝอยและทิ้งมูลฝอยลงในถังแยกประเภทมากกว่ากิจกรรมด้านอื่นๆ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยจำแนกเป็นรายข้อ ด้านการดำเนินงาน

ข้อรายการการมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD.	การแปลผล
ด้านการดำเนินงาน			
8. คัดแยกมูลฝอยบางประเภทกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์, ขวด, กระจก	2.70	1.14	ปานกลาง
9. คัดแยกมูลฝอยบางประเภทแล้วนำไปขายให้ผู้รับซื้อ	2.00	1.44	ปานกลาง
10. กำจัดเศษอาหารโดยคัดแยกบางส่วนมา ใช้ประโยชน์ เช่น นำไปเลี้ยงสัตว์, ทำปุ๋ย	1.92	1.38	ปานกลาง
11. ทิ้งมูลฝอยแยกตามประเภทของถังมูลฝอยแยกประเภท ที่เทศบาลจัดไว้ให้	3.09	1.10	มาก
12. แนะนำหรือให้ความรู้เรื่องการคัดแยกมูลฝอย แก่สมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลอื่น	2.16	1.25	ปานกลาง
13. เข้าร่วมนิทรรศการการฝึกอบรมหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการคัดแยกมูลฝอย	1.15	1.35	น้อย
รวม	2.17	0.94	ปานกลาง

จากตาราง 13 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอย ด้านการรับผล ประโยชน์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นว่าการรับผลประโยชน์ในด้านของรายได้จากการคัดแยกมูลฝอย และความเพียงพอของถัง แยกประเภทมูลฝอยยังอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยกลุ่มตัวอย่างจะได้รับประโยชน์จากการที่มี รถมาเก็บขนมูลฝอยในระดับมาก

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การคัดแยกมูลฝอยจำแนกเป็นรายข้อ ด้านการรับผลประโยชน์

ข้อรายการการมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD.	การแปล ผล
ด้านการรับผลประโยชน์			
14. มีพนักงานกวาดถนนมากเก็บกวาดถนนและ ทางสาธารณะบริเวณที่พักอาศัยของท่าน	3.76	1.06	มาก
15. มีรถเก็บขนมูลฝอยของเทศบาลมากเก็บขนมูลฝอย บริเวณ ที่พักอาศัยของท่าน	3.80	1.24	มาก
16. มีถังคัดแยกมูลฝอยเพียงพอในชุมชนของท่าน	1.96	1.16	ปานกลาง
17. มีรายได้ที่เกิดจากการคัดแยกมูลฝอย	1.25	1.21	ปานกลาง
18. ในบริเวณที่พักอาศัย/ชุมชนมีความสะอาดมากขึ้น	2.87	1.20	ปานกลาง
รวม	2.73	0.82	ปานกลาง

จากตาราง 14 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยด้านการประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการสังเกตพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เก็บขนมูลฝอย อยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยจำแนกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผล

ข้อรายการการมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD.	การแปลผล
ด้านการประเมินผล			
19. การสังเกตพฤติกรรมและการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่เก็บขนมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่	3.20	1.13	มาก
20. การประเมินผลการจัดการมูลฝอย ของเทศบาลนครหาดใหญ่ เช่น การตอบแบบสอบถาม, การแจ้งผลการปฏิบัติงาน และปัญหาด้านการจัดการมูลฝอยที่เกิดขึ้น	2.61	1.38	ปานกลาง
รวม	2.90	1.12	ปานกลาง
รวมทั้งสิ้น	2.06	0.85	ปานกลาง

จากตาราง 15 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับน้อย ด้านการคิดและเสนอแนวทางการดำเนินงาน ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่กลุ่มตัวอย่างจะมีส่วนร่วมในด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาต่ำกว่าการมีส่วนร่วมด้านอื่นๆ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
คัดแยกมูลฝอยจำแนกเป็นรายด้าน

ข้อรายการการมีส่วนร่วม	\bar{X}	SD.	การแปลผล
1. ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	1.19	1.16	น้อย
2. ด้านการคิดและเสนอแนวทางการดำเนินงาน	1.32	1.28	ปานกลาง
3. ด้านการดำเนินงาน	2.17	0.94	ปานกลาง
4. ด้านการรับผลประโยชน์	2.73	0.82	ปานกลาง
5. ด้านการประเมินผล	2.90	1.12	ปานกลาง
รวม	2.06	0.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยก
มูลฝอยระหว่างชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยโฮเต็ล พบว่า คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมเป็นราย
ด้านและรายรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถตอบ
คำถามในการวิจัยข้อ 1 ได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยในชุมชน
รัตนวิบูลย์และชุมชนไทยโฮเต็ล ไม่มีความแตกต่างกันและมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
โดยพบว่าทั้ง 2 ชุมชนมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
และด้านการคิดและเสนอแนวทางการดำเนินงานต่ำกว่าด้านอื่นๆ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
คัดแยกมูลฝอยเปรียบเทียบระหว่างชุมชนรัตนวิบูลย์และชุมชนไทยโฮเต็ล

ข้อรายการ การมีส่วนร่วม	ชุมชน ไทยโฮเต็ล		ชุมชน รัตนวิบูลย์		t-value	p-value
	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.		
1. ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	1.09	1.14	1.28	1.17	-1.502	0.134
2. ด้านการคิดและเสนอแนวทางการดำเนิน งาน	1.22	1.26	1.41	1.29	-1.311	0.191
3. ด้านการดำเนินงาน	2.09	0.93	2.24	0.94	-1.343	0.180
4. ด้านการรับผลประโยชน์	2.69	0.82	2.76	0.82	-0.707	0.480
5. ด้านการประเมินผล	2.83	1.07	2.97	1.16	-1.135	0.257
รวม	1.98	0.82	2.12	0.87	-1.477	0.141

การเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอยในชุมชน และระดับการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอยในชุมชน

จากตาราง 17 เมื่อพิจารณาการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 ชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอยเพียงส่วนน้อยในจำนวนใกล้เคียงกันคือ ชุมชนไทยโฮเต็ลมีร้อยละ 14 และชุมชนรัตนวิบูลย์ มีร้อยละ 13.7 และพบว่า ชุมชนไทยโฮเต็ลส่วนใหญ่ มีการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอยในระดับมาก (เมื่อเรียงตามลำดับความมากน้อย) คือ ร้อยละ 38.7 ส่วนชุมชนรัตนวิบูลย์ ส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอยในระดับปานกลาง คือ ร้อยละ 36.1

และเมื่อพิจารณาในด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง พบว่า ชุมชนไทยโฮเต็ลมีการคัดแยกมากกว่าชุมชนรัตนวิบูลย์ แต่อยู่ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ ชุมชนไทยโฮเต็ล มีร้อยละ 53.5 และชุมชนรัตนวิบูลย์ มีร้อยละ 50.7

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอย ในชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยโฮเต็ล

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	ชุมชนไทยโฮเต็ล		ชุมชนรัตนวิบูลย์	
	จำนวน (n=318)	ร้อยละ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
1. การเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอย				
ร่วม	21	14	23	13.7
ไม่ร่วม	129	86	145	86.3
2. ระดับการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอย				
มากที่สุด	11	14.7	12	14.5
มาก	29	38.7	29	34.9
ปานกลาง	23	30.7	30	36.1
น้อย	8	10.7	11	13.3
น้อยที่สุด	4	5.3	1	1.2
3. การคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง				
มี	69	53.5	71	50.7
ไม่มี	60	46.5	69	49.3

4.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยไฮเต็ล

4.5.1 ลักษณะตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่ศึกษา

ในการเก็บข้อมูลตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม การศึกษานี้ได้ทำตัวแปรให้มีการวัดระดับช่วงและตัวแปรหุ่น (Dummy variable) ตัวแปรที่มีการวัดระดับช่วง ได้แก่ อายุ (X_1) ระยะเวลาการอยู่อาศัย (X_5) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (X_6) การรับรู้ข่าวสาร (X_7) ความรู้ในเรื่องมูลฝอย (X_8) จำนวนครั้งการได้รับความรู้เรื่องมูลฝอย (X_9) ส่วนตัวแปรหุ่น ได้แก่ การศึกษา (X_2) อาชีพ (X_3) รายได้ (X_4) ส่วนตัวแปรตามวัดเป็นระดับช่วงคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอย

4.5.2 การเลือกตัวแปรอิสระมาศึกษาด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

เนื่องจากการใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ ต้องไม่มีความสัมพันธ์ร่วมกันสูงระหว่างตัวแปรอิสระคู่ใดคู่หนึ่ง (ไม่มี Multicollinearity) คือ ตัวแปรอิสระคู่ใดไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกิน 0.65 (อรพินทร์ พิทักษ์มหาเกตุ, 2537 : 51 อ้างถึงใน เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, 2539) ดังนั้น การศึกษานี้จึงตรวจสอบ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมาวิเคราะห์ คือ ถ้าตัวแปรอิสระคู่ใดมีความสัมพันธ์กันสูง การศึกษานี้จะเลือกเพียงตัวแปรเดียวจากตัวแปรอิสระคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงนี้ แต่จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ตารางที่ 18) พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงเกิน 0.65 ดังนั้น การศึกษานี้จึงได้นำตัวแปรอิสระทุกตัวมาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณต่อไป

ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉
Y	1.0									
X ₁	.348	1.0								
X ₂	-.059	-.304	1.0							
X ₃	.176	.421	-.193	1.0						
X ₄	.435	.265	.317	.182	1.0					
X ₅	.146	.546	-.372	.305	.004	1.0				
X ₆	-.074	-.006	-.086	-.126	-.189	.256	1.0			
X ₇	.308	.108	-.155	.193	.031	.162	.076	1.0		
X ₈	.043	-.004	.224	.042	.018	-.076	-.063	.100	1.0	
X ₉	.669	.323	-.033	.151	.240	.413	.088	.407	-.012	1.0

หมายเหตุ

X ₁ =	อายุ	X ₆ =	จำนวนสมาชิกในครอบครัว
X ₂ =	การศึกษา	X ₇ =	การรับรู้ข่าวสาร
X ₃ =	อาชีพ	X ₈ =	ความรู้ในเรื่องมูลฝอย
X ₄ =	รายได้	X ₉ =	จำนวนครั้งการได้รับความรู้เรื่องมูลฝอย
X ₅ =	ระยะเวลาอยู่อาศัย	Y =	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอย

4.5.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยโฮเต็ล โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ

จากการนำตัวแปรอิสระ (ปัจจัย) ทั้ง 9 ตัว และตัวแปรตาม (การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอย) เพื่อศึกษาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอย โดยใช้นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการศึกษานี้ พบว่า เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอ (Stepwise method) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด สามารถอธิบายความผันแปรของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนรัตนวิบูลย์และชุมชนไทยโฮเต็ล ได้ร้อยละ 34.7 ($R^2 = 0.347$) และมีตัวแปรอิสระเพียง 4 ตัวที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยในชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว ได้แก่ รายได้ การรับรู้ข่าวสาร อายุ และจำนวนครั้งในการได้รับความรู้เรื่องมูลฝอย มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยในด้านบวก หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้สูง จะมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ ส่วนผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารมาก จะมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยมากกว่าผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารน้อย ผู้ที่มีอายุมากกว่า จะมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย และผู้ที่ได้รับความรู้เรื่องการทำจัดมูลฝอยหลายครั้ง จะมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยมากกว่าผู้ที่ได้รับความรู้เรื่องการทำจัดมูลฝอยน้อยครั้งกว่า

สำหรับสมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอย ในชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยโฮเต็ล ในรูปคะแนนดิบ สามารถเขียนได้ดังต่อไปนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 1.254 + 0.609 (\text{รายได้}) + 0.182 (\text{การรับรู้ข่าวสาร}) + 0.012 (\text{อายุ}) + 0.199 (\text{จำนวนครั้งในการได้รับความรู้เรื่องการทำจัดมูลฝอย})$$

จากสมการแสดงว่า ปัจจัยด้านรายได้ การรับรู้ข่าวสาร อายุ และจำนวนครั้งในการได้รับความรู้เรื่องการทำจัดมูลฝอย เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยได้ โดยมีค่าอำนาจการทำนายเท่ากับร้อยละ 34.7 ซึ่งสามารถตอบคำถามในการวิจัยข้อ 2 ได้ว่าปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยโฮเต็ล

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ ที่ใช้ในการพยากรณ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอย ในชุมชนรัตนวิบูลย์และชุมชนไทยไฮเต็ล

ตัวพยากรณ์	b	↙	t	p- value
รายได้	0.609	0.345	7.220	0.000
การรับรู้ข่าวสาร	0.182	0.205	4.113	0.000
อายุ	0.012	0.195	4.046	0.000
จำนวนครั้งในการได้รับความรู้เรื่องการกำจัด มูลฝอย	0.199	0.182	3.562	0.000
a = ค่าคงที่ =	1.254			
R ² =	0.347			

4.6 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการคัดแยกมูลฝอย

จากตาราง 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าในชุมชนไม่มีปัญหาจากมูลฝอย ร้อยละ 55.7 และกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่าในชุมชนมีปัญหาจากมูลฝอย มีร้อยละ 43.7 นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่าในครัวเรือนไม่มีปัญหาในการทิ้งมูลฝอยเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.3 กลุ่มตัวอย่างที่คิดว่าในครัวเรือนมีปัญหาในการทิ้งมูลฝอย ร้อยละ 27.1 ส่วนปัญหาในการมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 94 คิดว่าในครัวเรือนของตนเองไม่มีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอย และมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.6 ที่คิดว่าไม่มีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยในชุมชน

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัญหาที่เกิดขึ้นในการคัดแยกมูลฝอย

ปัญหา	มี		ไม่มี		ไม่ตอบ	
	จำนวน (n=318)	ร้อยละ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ	จำนวน (n=318)	ร้อยละ
1. มูลฝอยในชุมชน	139	43.7	177	55.7	2	0.6
2. การทิ้งมูลฝอยในครัวเรือน	86	27.1	230	72.3	2	0.6
3. การมีส่วนร่วมในการคัดแยก มูลฝอย (บุคคล)	17	5.4	299	94.0	2	0.6
4. การมีส่วนร่วมในการคัดแยก มูลฝอยในชุมชน	128	40.3	180	56.6	10	3.1

จากตาราง 21 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการคัดแยกมูลฝอย จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปประเด็นปัญหาที่พบได้ดังนี้ คือ ประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุดในกลุ่มตัวอย่าง คือ ไม่มีถังรองรับมูลฝอยแยกประเภท ซึ่งมีร้อยละ 63.2 ปัญหาที่พบบรองลงมา คือ คน/สัตว์เลี้ยงมาค้ำยเหยมูลฝอยในถัง ร้อยละ 17.2 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และประเด็นปัญหาที่พบบรองลงมา คือ เจ้าหน้าที่มาเก็บมูลฝอยไม่ตรงเวลา ร้อยละ 16.2 และปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่มาเก็บมูลฝอย ซึ่งพบในกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 1.5

ตาราง 21 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการคัดแยกมูลฝอย

ประเด็นปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ไม่มาเก็บมูลฝอย	3	1.5
เจ้าหน้าที่มาเก็บมูลฝอยไม่ตรงเวลา	33	16.2
ไม่มีถังรองรับมูลฝอย	129	63.2
คน/สัตว์เลี้ยงมาค้ำยเหยมูลฝอย	35	17.2
อื่นๆ	4	2.0
รวม	204	100

จากตาราง 21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องไม่มีถังรองรับมูลฝอยเพียงพอ ซึ่งจะมีส่วนทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการมีคนมาคุ้ยเขี่ยสิ่งของ หรือมีสัตว์มาคุ้ยเขี่ยเศษอาหารในถัง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นมูลฝอยเปียก เศษอาหารที่เกิดจากการหมักหมมรวมกัน จะกลายเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรค และกลิ่นรบกวนต่างๆ

สาเหตุของการคัดแยกมูลฝอย

จากตาราง 22 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง ด้วยเหตุผลว่า มูลฝอย/ของเหลือใช้บางอย่างมีประโยชน์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อีกเป็นร้อยละ 98 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่าการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง จะทำให้มีรายได้เสริมจากการขายของเหลือใช้เป็นสำคัญ มีร้อยละ 93.8 และกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่าการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้งจะช่วยลดปริมาณมูลฝอยที่ต้องทิ้งในแต่ละวันเป็นสำคัญ ร้อยละ 94.2

ตาราง 22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุของการคัดแยกมูลฝอย

สาเหตุ	ลำดับความสำคัญ			รวม
	1	2	3	
1. มีรายได้เสริมจากการขายของเหลือใช้	105 (93.8)*	4 (3.6)	3 (2.7)	112 (100)
2. มูลฝอย/ของเหลือใช้บางอย่างมีประโยชน์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อีก	200 (98.0)*	4 (2.0)	0 (0)	204 (100)
3. ช่วยลดปริมาณมูลฝอยที่ต้องทิ้งในแต่ละวัน	114 (94.2)*	3 (2.5)	4 (3.3)	121 (100)

สาเหตุการไม่ให้ความร่วมมือในการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง

จากตาราง 23 พบว่า สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือในการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง เมื่อลำดับความสำคัญเป็นลำดับแรกคือ เพราะไม่มีถังรองรับมูลฝอยแยกประเภทอย่างเพียงพอและไม่มีเวลาในการคัดแยก ร้อยละ 100 และไม่เห็นประโยชน์จากการคัดแยกมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญในลำดับแรกนั้น มีร้อยละ 90.9

ตาราง 23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุของการไม่ให้ความร่วมมือในการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง

สาเหตุการไม่ให้ความร่วมมือ	ลำดับความสำคัญ			รวม
	1	2	3	
1. ไม่เห็นประโยชน์จากการคัดแยกมูลฝอย	10 (90.9)	1 (9.1)	0 (0)	11 (100)
2. ไม่มีถังรองรับมูลฝอยแยกประเภทเพียงพอ	190 (100.0)	0 (0)	0 (0)	190 (100)
3. ไม่มีเวลาคัดแยก	103 (100.0)	0 (0)	0 (0)	103 (100)

4.7 ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของชุมชนรัตนวิบูลย์และชุมชนไทยโสเด็ล

4.7.1 ชุมชนรัตนวิบูลย์

4.7.1.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ชุมชนรัตนวิบูลย์จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2527 มีขนาดพื้นที่ 80,000 ตารางเมตร ทิศเหนือจดถนนศรีภูวนารถ ทิศใต้จดสะพานข้ามทางรถไฟ ทิศตะวันออกจดถนนนิพัทธ์ภักดี และทิศตะวันตกจดทางรถไฟไปสุโขทัย-ไกลก

4.7.1.2 ลักษณะของชุมชน ชุมชนรัตนวิบูลย์เป็นชุมชนเมือง มีถนนรัตนวิบูลย์และถนนนิพัทธ์ภักดีเป็นถนนสายหลัก ลักษณะของชุมชนเป็นที่อยู่อาศัย และส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการเช่าอาศัย ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างและธุรกิจส่วนตัว ในเขตชุมชนมีชุมชนแออัด อยู่บริเวณริมทางรถไฟอยู่หลายหลังคาเรือน โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและค้าขายแล้วนำไปขาย

ชุมชนรัตนวิบูลย์เป็นหนึ่งในสองชุมชน ของชุมชนนำร่องโครงการคัดแยกมูลฝอย โดยเริ่มต้นจากการประชุมร่วมกันระหว่างเทศบาลและคณะกรรมการชุมชน ซึ่งเทศบาลได้คัดเลือกให้ชุมชนรัตนวิบูลย์เป็นชุมชนสาธิตการคัดแยกมูลฝอย โดยพิจารณาจากจำนวนประชากรและพื้นที่ที่มีความเหมาะสม คือ ต้องมีพื้นที่ไม่กว้างเกินไปและไม่เล็กเกินไป มีจำนวนประชากรเหมาะสมกับพื้นที่คือไม่มากเกินไป ในระยะแรกของการดำเนินงานทางเทศบาลได้มีการแจ้งข่าวให้ชุมชนทราบ และมีการจัดประชุมกับคณะกรรมการชุมชน เพื่อชี้แจงรายละเอียดและวิธีการดำเนินงาน

ของโครงการ หลังจากนั้นคณะกรรมการได้นำเรื่องจากการประชุมไปประชาสัมพันธ์ต่อให้กับประชาชนในชุมชนได้รับทราบ ซึ่งทางชุมชนก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือ

การดำเนินงานตามโครงการคัดแยกมูลฝอยนี้ เทศบาลได้จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ แนะนำและสาธิตการคัดแยกมูลฝอย โดยเจ้าหน้าที่ของเทศบาล มีการประชุมตกลงถึงวิธีปฏิบัติ โดยชุมชนต้องการให้เทศบาลจัดวางถังแยกประเภทตามจุดต่างๆ ที่ชุมชนกำหนด ส่วนมูลฝอยที่คัดแยกไว้นั้น ชุมชนจะนำไปขายเองก็ได้หรือจะแยกไว้แล้วนำมาทิ้งในถังแยกของเทศบาลก็ได้ แล้วเทศบาลจะเป็นผู้จัดการเก็บขนมูลฝอยให้ นอกจากนี้เทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ โดยการแจกแผ่นปลิวและมีรถกระจายเสียงมาประชาสัมพันธ์ในชุมชน

โครงการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนเริ่มประสบปัญหาหลังจากเหตุการณ์น้ำท่วมในอำเภอหาดใหญ่ เมื่อปลายปี พ.ศ.2543 ทำให้การดำเนินการคัดแยกต้องหยุดชะงักลงเนื่องจากเกิดความเสียหายขึ้นทั่วทั้งพื้นที่ ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการคัดแยกมูลฝอยได้รับความเสียหาย ได้แก่ ถังแยกประเภทมูลฝอยถูกน้ำพัดพาไป ประกอบกับเทศบาลต้องเร่งฟื้นฟูสภาพเมืองหาดใหญ่ จึงทำให้โครงการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนต้องยุติลงก่อนเวลาที่กำหนด

4.7.2 ชุมชนไทยโฮเต็ล

4.7.2.1 **ข้อมูลทั่วไปของชุมชน** ชุมชนไทยโฮเต็ลจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2539 มีขนาดพื้นที่ 442,000 ตารางเมตร ทิศเหนือจดซอย 9 ถนนราษฎร์อุทิศ ทิศใต้จดถนนศรีภูวนารถใน ทิศตะวันออกจดถนนราษฎร์อุทิศ และทิศตะวันตกจดคลองอู่ตะเภา

4.7.2.2 **ลักษณะของชุมชน** ชุมชนไทยโฮเต็ลเป็นชุมชนเมือง ภายในชุมชนมีถนนหลัก 2 สายคือ ถนนราษฎร์อุทิศและถนนพลพิชัย มีเส้นทางคลองอู่ตะเภาไหลผ่านด้านทิศตะวันตกของชุมชน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ รองลงมาประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว ประชากรในชุมชนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองหาดใหญ่ดั้งเดิม ส่วนมากอาศัยอยู่บริเวณถนนพลพิชัย และประชากรที่ย้ายมาจากถิ่นอื่นเพื่อเข้ามาหาเลี้ยงชีพในเมืองหาดใหญ่ เป็นลักษณะของการเช่าอาศัยซึ่งจะอาศัยอยู่มากบริเวณถนนราษฎร์อุทิศ

ชุมชนไทยโฮเต็ลเป็นอีกหนึ่งชุมชนในชุมชนนำร่องโครงการคัดแยกมูลฝอย โดยโครงการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนเริ่มต้นจากการประชุมกันระหว่างเทศบาล และชุมชนทั้งหมดในเทศบาลนครหาดใหญ่ เพื่อต้องการหาชุมชนนำร่องเป็นชุมชนสาธิตที่จะเข้าร่วมโครงการคัดแยกมูลฝอย ซึ่งทางชุมชนไทยโฮเต็ลได้เสนอตัวเข้าร่วมโครงการเนื่องจากมีความพร้อมที่จะเข้าร่วม

โครงการ จากนั้นเทศบาลได้ส่งเจ้าหน้าที่มาประชุมกับชาวบ้านในชุมชน เพื่อชี้แจงรายละเอียดและวิธีการดำเนินงานของโครงการเกี่ยวกับการคัดแยกมูลฝอย

การดำเนินงานตามโครงการคัดแยกมูลฝอยนี้ เทศบาลได้จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ แนะนำและสาธิตการคัดแยกมูลฝอยโดยเจ้าหน้าที่ของเทศบาล มีการประชุมตกลงถึงวิธีปฏิบัติ ภายในชุมชน โดยเทศบาลได้จัดวางถังคัดแยกมูลฝอยไว้ตามจุดต่างๆ ในชุมชนรวม 15 จุด ส่วนมูลฝอยที่คัดแยกไว้นั้น เทศบาลจะเป็นผู้มาจัดการเก็บขนขยะให้ ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ ด้วยรถกระจายเสียงและแผ่นปลิว ร่วมกับการเดินรณรงค์ให้แก่ประชาชน โดยคณะกรรมการมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและดูว่าคัดแยกมูลฝอยถูกต้องหรือไม่

หลังจากเหตุการณ์น้ำท่วมในอำเภอหาดใหญ่ เมื่อปลายปี พ.ศ. 2543 ทำให้โครงการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนได้รับผลกระทบจนทำให้โครงการต้องหยุดลง เพราะภายหลังเหตุการณ์ปรากฏว่าถังคัดแยกมูลฝอยตามจุดต่างๆ ได้ถูกน้ำพัดพาสูญหายไปเป็นจำนวนมาก เป็นเหตุให้ไม่สามารถดำเนินการคัดแยกต่อไปได้ อีกทั้งเทศบาลและคณะกรรมการไม่ได้มีการประสานงานในการดำเนินการต่อ เนื่องจากมีภารกิจอื่นที่ต้องทำคือการเร่งฟื้นฟูเมืองหาดใหญ่ภายหลังเหตุการณ์น้ำท่วม

4.8 ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ในการสัมภาษณ์คณะกรรมการชุมชนของชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยไฮเต็ล ชุมชนละ 5 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.8.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ในด้านปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของชุมชนรัตนวิบูลย์ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานที่ทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ นอกจากเกิดปัญหาน้ำท่วมแล้วนั้น ยังเป็นเพราะเกิดจากทั้ง 2 ฝ่ายคือ ทั้งชุมชนและเทศบาล โดยทางเทศบาลนั้นขาดการประสานงานอย่างต่อเนื่อง ขาดบุคลากร เพราะเจ้าหน้าที่รับผิดชอบหมดสัญญาและไม่มีคนมาทำต่อ งานจึงหยุดชะงัก และขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ส่วนทางชุมชนก็ไม่ได้เสนอเรื่องไปให้เทศบาลทราบถึงความต้องการของชุมชน เพราะเกรงว่าเทศบาลไม่พร้อมที่จะทำ เนื่องจากอาจต้องแก้ไขปัญหาน้ำท่วม เพราะถ้ามีการกระตุ้นจากทางเทศบาล เทศบาลเข้ามาประสานงานต่อ ชุมชนก็พร้อมที่จะทำ ซึ่งหากพิจารณาถึงปัญหาของการดำเนินงานตามหลักการจัดการ โดยใช้หลัก 4 M คือ คน (Man)

อุปกรณ์ (Material) วิธีการ (Method) และเงินหรืองบประมาณ (Money) จะสามารถแยกปัญหาได้ ดังนี้คือ

4.8.1.1 ปัญหาเรื่องคน (Man) ได้แก่ ปัญหาประชาชนขาดความตระหนักในเรื่องการคัดแยกมูลฝอย ทำให้คนคิดว่าเขาไม่เดือดร้อน ไม่เห็นว่าเป็นปัญหาของเขา ขยะเป็นหน้าที่ของเทศบาลที่ต้องจัดการ ไม่ใช่หน้าที่ของเขา นอกจากนี้การขาดจิตสำนึกของคน การไม่เห็นประโยชน์ไม่สนใจ ก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเมื่อคนไม่มีจิตสำนึก การดำเนินการใดๆ ก็ไม่สามารถที่จะบรรลุผลสำเร็จได้ ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“ ... จะทำหรือไม่ทำก็ขึ้นอยู่กับตัวคน กรรมการไปบังคับไม่ได้ มีบางส่วนที่ไม่เต็มใจจะทำก็มี ที่เต็มใจทำก็มี ...” (สมศักดิ์ ลิขุลย์ (สนทนา), 23 มีนาคม 2545)

ปัญหาอื่นๆ ที่พบ ได้แก่ ขาดการศึกษา ฐานะยากจน เนื่องจาก บางส่วนในชุมชนจะมีคนที่มีอาชีพเก็บมูลฝอยขายอาศัยอยู่ด้วย และส่วนใหญ่เด็กเก็บของขายพวกนี้จะมีมูลฝอยในถังเกลื่อนกลาดเลอะเทอะ ทั้งนี้เป็นเพราะบางส่วนที่ไม่มีการคัดแยกมูลฝอย ถ้ามีการคัดแยกมูลฝอยกันทุกบ้าน ปัญหาเด็กมารื้อขยะเรี่ยราดก็จะไม่มี ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“ ... ส่วนใหญ่พวกเด็กๆ จะรื้อขยะเลอะเทอะ ก็เพราะบางส่วนไม่แยกขยะ ถ้าแยกขยะกันทุกบ้าน ปัญหาเด็กมารื้อขยะเรี่ยราดก็จะไม่มี ...” (เอิบ ชาวเต็มดี (สนทนา), 23 มีนาคม 2545)

นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบก็มีจำนวนไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่จะเข้ามาดูแลและประสานงานระหว่างชุมชนกับเทศบาล ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง

4.8.1.2 ปัญหาเรื่องอุปกรณ์ (Material) ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากการคัดแยกมูลฝอยประเด็นที่สำคัญที่สุดก็คือ ไม่มีถังคัดแยกมูลฝอยในชุมชน หลังจากน้ำท่วมถังคัดแยกมูลฝอยก็หายไปกับน้ำหมด เมื่อไม่มีถังรองรับมูลฝอยชุมชนจึงไม่คิดว่าจะคัดแยกมูลฝอยต่อ เพราะไม่เห็นความจำเป็นว่าจะคัดแยกไปเพื่ออะไร เมื่อคัดแยกแล้วในที่สุดก็ทิ้งลงถังรวม ความจริงชุมชนเองก็อยากจะทำกรคัดแยกมูลฝอยต่อ แต่เมื่อไม่มีถังรองรับก็ทำไม่ได้ และแม้หลังน้ำท่วมแล้วเทศบาลก็ไม่ได้มีการประสานงานในเรื่องนี้ต่อ หากเทศบาลได้นำถังมาวางไว้ให้ ชุมชนก็ยินดีและพร้อมที่จะทำต่อเช่นกัน ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“ ... ไม่มีถึงให้แยก แล้วคนจะแยกไปทำไม เพราะถึงแยกไปก็ทิ้งลงถึงรวม อยู่ดี... “ (เอิบ ขาวเต็มดี (สนทนา), 23 มีนาคม 2545)

4.8.1.3 ปัญหาเรื่องวิธีการ (Method) ได้แก่ การขาดการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง และไม่มีอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการดำเนินงานที่ขาดการประสานงานอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากปัญหาในเรื่องของข้อจำกัดด้านบุคลากรนั่นเอง ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“ ... เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์อยู่ระยะหนึ่ง พอหลังน้ำท่วมก็หยุดไป... “ (สมศักดิ์ ลิบลุย (สนทนา), 23 มีนาคม 2545)

อย่างไรก็ตาม หากจะดำเนินการคัดแยกมูลฝอยต่อไป ชุมชนตั้งคำถามว่า ถ้าชุมชนเริ่มทำแล้ว เทศบาลจะสานต่อด้วยหรือไม่ เพราะจำเป็นต้องให้เทศบาลช่วยเหลือด้วยไม่ได้ขึ้นอยู่กับชุมชนเพียงอย่างเดียว เทศบาลต้องเริ่มก่อน ชุมชนจึงจะทำตามได้ เพราะชุมชนเองก็เห็นว่าการคัดแยกมูลฝอยเป็นสิ่งดี ทำแล้วเกิดประโยชน์กับชุมชนและคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเองด้วยเช่นกัน

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นอันเป็นสาเหตุให้การดำเนินการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนรัตนวิบูลย์ไม่ประสบความสำเร็จนั้น เกิดจากสาเหตุหลัก 3 ประการคือ คน อุปกรณ์ และวิธีการ ซึ่งหากต้องการที่จะแก้ไขปัญหาก็จะต้องพิจารณาใน 3 ประเด็นนี้ไปพร้อมๆกัน โดยปัญหาที่สำคัญที่ทุกคนมองเห็นตรงกันก็คือ ไม่มีถึงคัดแยกมูลฝอย เพราะถ้ามีถึงคัดแยกมาให้ชุมชนก็จะสามารถทำการคัดแยกได้ แต่เมื่อไม่มีถึงคัดแยกก็ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ รวมถึงปัญหาเรื่องจิตสำนึกที่ต้องได้รับการปลูกฝัง แต่ทั้งนี้ก็ต้องอาศัยเวลาส่วนการแก้ไขปัญหาก็ต้องได้รับการสนับสนุนจากทางเทศบาลอย่างเต็มที่และต่อเนื่องในการดำเนินงาน

4.8.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มในด้านปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะของชุมชนไทยไฮเดิล พบว่า สำหรับปัญหาในการดำเนินงานนั้น นอกจากปัญหาน้ำท่วมที่เป็นสาเหตุหลักที่สำคัญที่ทำให้โครงการไม่ประสบผลสำเร็จแล้วนั้น ยังมีปัญหาอื่นๆ อีก คือ

4.8.2.1 ปัญหาเรื่องคน (Man) ได้แก่ ปัญหาจากคนในชุมชน ความเป็นระเบียบวินัยของคน การขาดจิตสำนึก เพราะถ้าคนในชุมชนมีจิตสำนึก ร่วมมือกันทำทั้งหมดและเห็นความสำคัญของการตัดแยกมูลฝอย การดำเนินงานก็จะประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ยังพบว่า ความสัมพันธ์ภายในชุมชนเป็นลักษณะต่างคนต่างอยู่ บางคนมาจากที่อื่น หรืออาศัยอยู่ในบ้านเช่า จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่สนใจที่จะให้ความร่วมมืออีกประการหนึ่งเช่นกัน ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“... มันอยู่ที่จิตสำนึกของคน ส่วนใหญ่จะเป็นพวกค้าขายที่มาจากที่อื่น แต่ก็พยายามชี้แจงและเอาใบปลิวให้เขา แต่จะสนใจหรือไม่สนใจเราก็ไม่ทราบ คนที่ไม่ร่วมก็เพราะไม่เห็นความสำคัญ...” (सानนท์ นิลสุวรรณ (สนทนา), 3 เมษายน 2545)

4.8.2.2 ปัญหาเรื่องอุปกรณ์ (Material) ได้แก่ ปัญหาเรื่องถังตัดแยกมูลฝอย ที่มีปริมาณไม่เพียงพอ และมีขนาดเล็กเกินไป ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“... ถังแยกที่มีมันเหมือนถังแยกที่ใช้เฉพาะในโรงเรียน ถังถังแยกจริงๆ มันน่าจะเหมือนของทางกรุงเทพ ถังเขาใหญ่ บางทีมันไม่พอ ถังแยกมันเล็ก ...” (सानนท์ นิลสุวรรณ (สนทนา), 3 เมษายน 2545)

4.8.2.3 ปัญหาเรื่องวิธีการ (Method) ได้แก่ ปัญหาในเรื่องของความคุ้มค่าของเทศบาลในการเก็บขนมูลฝอย เนื่องจากมีเพียง 2 ชุมชนเท่านั้นที่ทำการตัดแยกมูลฝอย ซึ่งในการเก็บขนมูลฝอยเทศบาลใช้รถเก็บขน 2 คัน เพื่อเก็บมูลฝอยจาก 2 ชุมชน อาจทำให้เทศบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้มากทำให้เกิดความไม่คุ้มค่า นอกจากนี้ปัญหานี้ที่พบ ได้แก่ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการไม่เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลา เนื่องจากเกิดน้ำท่วมและเทศบาลไม่มีการติดตามผลงาน ไม่มีการประสานงานเพื่อดำเนินโครงการต่อ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่องและไม่ทั่วถึง ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“ ... การประชาสัมพันธ์ ผมก็เสนอให้มาประชาสัมพันธ์ในช่วงเย็น เพราะคนเลิกงาน ถ้ามาประชาสัมพันธ์ในช่วงตอนเช้าหรือตอนเที่ยงมันก็ไม่มีผล ถ้ามีการประชาสัมพันธ์บ่อยๆ ก็จะได้ ...” (सानนท์ นิลสุวรรณ (สนทนา), 3 เมษายน 2545)

จากการดำเนินงานการคัดแยกมูลฝอย คณะกรรมการเห็นว่าโครงการนี้ประสบความสำเร็จประมาณ 30% และมองว่าสิ่งที่ควรจะต้องแก้ไขในโครงการคัดแยกมูลฝอยนี้ก็คือ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ ระวังคืออย่างต่อเนื่อง และต้องประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับเวลา เพราะเนื่องจากบริเวณถนนราษฎร์อุทิศตอนกลางวันคนส่วนใหญ่จะออกไปทำงานกันหมด ดังนั้นเวลาที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์คือตอนเย็นหลังเลิกงาน นอกจากนั้นควรมีการกระตุ้นให้คนคัดแยกมูลฝอยหาวิธีจูงใจให้คนเข้าร่วมซึ่งจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลา จัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอ ได้แก่ ถังคัดแยกมูลฝอย และควรจะให้ชุมชนทุกชุมชนในเทศบาลเข้าร่วมทำการคัดแยกมูลฝอยกันทั้งหมด และเทศบาลจะต้องให้ความร่วมมือเต็มที่ ซึ่งชุมชนเองนั้นพร้อมที่จะให้ความร่วมมือเต็มที่เช่นกันถ้าได้รับการสนับสนุนจากเทศบาล เพราะชุมชนเองก็เห็นถึงประโยชน์ของการคัดแยกมูลฝอยและเห็นว่าโครงการคัดแยกมูลฝอยนี้ไม่ได้มีประโยชน์กับเฉพาะชุมชนเท่านั้น แต่ยังส่งผลดีให้กับเทศบาลด้วยเช่นกัน

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นอันเป็นสาเหตุให้การดำเนินการคัดแยกมูลฝอยในชุมชนไทยไฮเต็ลไม่ประสบความสำเร็จนั้น เกิดจากสาเหตุหลัก 3 ประการคือ คน อุปกรณ์ และวิธีการ เช่นเดียวกับชุมชนรัตนวิบูลย์ ตลอดจนปัญหาของความเป็นเมืองที่ทำให้คนขาดความตระหนักที่จะร่วมรับผิดชอบ หรือให้ความสำคัญกับปัญหามูลฝอยในชุมชน ซึ่งหากต้องการที่จะแก้ไขปัญหาที่จะต้องพิจารณาในประเด็นเหล่านี้ไปพร้อมๆกัน